

SOKSZOROSÍTÓ IPAR

A BUDAPESTI SOKSZOROSÍTÓK IPARTESTÜLETE HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN 10-ÉN ÉS 25-ÉN
BUDAPEST, 1944. FEBRUÁR HÓ 10-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., SZEMÉLYNÖK-UTCA 16.
ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 7 P. TAGOK A LAPOT INGYEN KAPJÁK

Felhívjuk i. t. tagjaink figyelmét, hogy az Ipartestület

*1944. február hó 25-én,
pénteken délután 5 órakor*

az Ipartestület tanácsstermében (V., Személynök-utca 16. sz.) tartja évi rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

melyre valamennyi ipartestületi tagot tisztelettel meghívunk és a napirenden lévő tárgyak fontosságára való tekintettel különösen elvárunk.

A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az előjáróság jelentése a testület 1943. évi tevékenységéről.
3. 1943. évi zárszámadás és vagyonn mérleg bemutatása.
4. 1944. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. A számvizsgáló bizottság 3 tagjának megválasztása.
6. Az alapszabályok 4-ik §-ának módosítása tagdíjak felemelése érdekében, valamint ugyanezen §. 4-ik bekezdésének megváltoztatása a Segélyalapnak az eddigi 25%-kal való dotálása helyett 10%-ra való leszállítása tárgyában.
7. Esetleges indítványok, amelyek legkésőbb f. é. február 16-áig küldendők meg a testület előjáróságának.

Közgyűlés.

Ismét eltelt egy év, ismét itt van a közgyűlés napja és a Budapesti Sokszorosítók Ipartestülete vezetőségének számot kell adnia arról, mit végzett egy év alatt, méltó volt-e a bizalomra, amelyet ez a kis közösség belé helyezett?

A zárszámadás világosan megmutatja, hogy az év ügyvitelében semmiféle elhajlás nem volt attól az iránytól, amelyet az Ipartestületnek a múlt évi közgyűlés megszabott. A szabályos időközökben megtartott és mindig igen nagy érdeklődéssel kísért előjárósági ülési jegyzőkönyvek híven számot adtak a közösség tagjainak arról, hogy a testületi működés zavartalan és odaadó volt. A szervezet mindig egészségesen működött, azokban a szerény keretekben, amelyeket eléje a lehetőségek szabtak meg.

Az üdülőház, a segélyalapnak ez a szép vállalkozása, amit a közösség creje és akarata valósított meg, az eltelt évben, — amely az első teljes éve volt, — hozott jót is, rosszat is. Jót annyiban, hogy azt az összeget, amit a tagok szeretete és áldozatkészsége a segélyalapra reábizott, igen jól sikerült befektetni és értékállóvá tenni s hogy az üdülőház üzemmenetét nem is kellett veszteséggel zárunk, sőt anyagi tekintetben az megfelelt várakozásainknak. De nem hunyhatjuk be szemünket az előtt a tény előtt, hogy ezt az anyagi sikert nem az hozta, mintha tagjaink karolták volna fel a kedves és szép, otthonos és kifogástalanul vezetett üdülőt, hanem idegenek keresték azt fel és azok vittek bele életet. Ez nem helyes így, ezt nem így akartuk és akik ezt a szép akciót elkezdték, nem erről álmodtak. Mi lehet az oka, nem tudjuk felderíteni. Vajjon a budapesti és a hazai könyvnyomdászság nem elég népes arra, hogy egy tiz-szobás üdülőt állandóan benépesítsen? Vagy talán számolni kell azzal, hogy a vállalkozó szellemű fiatalság, amely az szegészet felvirágoztathatná és amelynek ez oly nagy mértékben javára lenne, nincs idehaza, szolgálatát teljesíti, magasabb célok érdekében? Az üdülőház üzemben van és bár mint minden hasonló természetű intézménnyel, állandóan kell vele foglalkozni: nem jelent gondot. De igenis csalódást kelt bennünk, ha a nyomdászkar, a nyomdászközösség nem fordul feléje szeretettel, mert hiszen nem azért csináltuk, hogy a mi munkánk eredményeit mások élvezzék, bárha tisztességgel megfizetik, amit ennek fejében tőlük kívánhatunk. Nagyon is fontos lenne, ha a kartársak már most megcsinálnák nyári programjukat és maguknak foglalják le azt, amiért idegenek ma számlálhatatlan pénzt kínálnának: a nyári pihenés kedves, üdítő és biztonságos alkalmát.

Az elnökség és az előjáróság a közgyűlés elé bizonyos szerény mértékű tagdíjmelés, vagy inkább tagdíjrendezés javaslatával járul. A múlt évben fel-emeltük a negyedik tagdíjosztálytól kezdve a díjakat és ezzel anyagilag el is értük azt az eredményt, amelyre szükségünk volt. Azonban az árak olyan mértékben változtak meg, hogy lehetetlenség ebből a rendezésből kihagynunk a legkisebb nyomdai vállalatok csoportját. Az Ipartestület a kis vállalatoké és nem a nagyoké. A nagyok csak kari érzésből vannak benne és áldozatkészségből állalják a terhelket, amelyeket ők kétségtelenül könnyebben viselhetnek, mint a kicsinyek. De az első tagdíjosztályban, amelyben a főnökök senkinek sem főnökei, mert nincsenek alkalmazottaik, 33 tagunk van, a másodikban, legfeljebb három alkalmazottig 103 s a harmadikban, négy vagy öt alkalmazottal 78. Összesen 214 tagtársunk, vagyis a 382 tagból álló létszámnak több mint a fele van ebben a három csoportban s miután természetesen minden tagnak ugyanolyan jogai vannak, ez a többség tetszése szerint majorizálhatja is a többi tagokat és megszabhatja az ipartestületi irányt. De ez a három csoport együtt havonta 2114 pengőnyi tagdíjat fizet, nem egészen egynegyedrészt az ipartestület tagdíjbevételeinek. Ezen a helyzeten segít majd a közgyűlés, ha elfogadja azt a nagyon is szerényre mérsékelt előjárósági javaslatot, hogy az első tagdíjosztály tagdíjait havi egy pengővel, a másik kettőt havi két pengővel emeljük fel. A tagdíjak egyébként szépen folytak be az év folyamán és a kimutatott kintlevőségek összege csak azért ilyen nagy, mert a behajthatatlan kintlevőségeket nem szabad leírni.

Az év a viszonyok fokozódó nyomása közepette, de befelé békésen telt el. A munkáskérdésről azt lehet mondani: nyugvóponton volt. Mindnyájan ismerjük

azokat az apróbb sűrűdásokat, amelyek ilyen viszonyok között elkerülhetetlenek, de örömmel és megnyugvással jelenthetjük, hogy a munkásokkal mindig megértettük egymást és amit el kell szenvednünk, azt együtt szenvedjük el velük.

Talán még azt is megemlíthetjük, hogy nem hiányzottak a távolabbra tekintő megoldások sem. Továbbképző tanfolyamunkat ismét megrendeztük, s bár az idén éppen az önállók nem jelentkeztek olyan nagy számmal, mint kívánatos lett volna, panaszra még sincs okunk. Foglalkoztunk a könyvnap-könyvnyomdászok napja tervével és ezt örvendetes visszhang fogadta a szakma részéről. Felvetettük az öreg nyomdászok kérdését és ezen a téren is van bizonyos érdeklődés. A szakoktatás kérdését ismertetelünk. Panaszoltuk, hogy az első tanoncfélév körülbelül elveszett, hogy az iskola vezetésében meglehetősen nagy közöny tapasztalható és sajnos, ezen a téren nem kaptunk egyebet megnyugtató szavaknál és ígéretek nélkül. Nagyon fájjaljuk, hogy a főváros ebben a nagyon fontos kérdésben nem mutat olyan hatékony támogatást, amit a szakma teljes joggal elvárhat. Nemcsak azért, mert kultúrában vezető szakmája ipari életünknek, hanem azért is, mert áldozatkészségével megmutatta, hogy szívvel-lélekkel fontosnak tartja a szakoktatást.

Ilyen elgondolásokkal áll a közgyűlés elé a maga helyén hiven dolgozó vezetőség és bizik benne, hogy szerény, de lelkiismeretes munkássága ellen a szakmai közösségnek nem lesz panasa.

Előjárósági ülések az ipartestületben.

1944. január hó 24-én Hollóssy János elnöklésével ülést tartott testületünk előjárósága. Elnök bejelentette, hogy alapszabályaink 9. §-a értelmében a közgyűlést február hónap végéig meg kell tartani. Indítványozta, hogy a közgyűlést 1944. február 25-én, pénteken d. u. 5 órakor tartsuk meg, egyben azt is indítványozta, hogy február 4-én az előjáróság ismét tartson ülést, addig valamennyi előjárósági tag kézhöz kapja a zárszámadást és költségeloirányzatot. Így megfelelő idő áll rendelkezésre annak áttanulmányozására. Az előjáróság egyhangúlag elfogadta az elnök mindkét indítványát.

Együttal bejelentette elnök, hogy nógrádverőcei üdülőházunk részére az italmérsi engedélyt az ipartestület nevére megkaptuk, felelős üzletvezetőül Majstrovics Józsefet jelentettük be. Ezzel kapcsolatban bejelentette elnök azt is, hogy üdülőnket árszabályozási szempontból II. osztályba sorozták, amit sérelmesnek tartunk, mert a szobák és ételmezés árát olyan alacsonyan szabták meg, amely még az önköltségi árat sem fedi. Ilyen körülmények között gondnokunk sem találna meg számítást és persze nem is vállalná az üdülő vezetését. Az osztálybesorozás ellen a rétsági főszoftgábiróságnál fellebbezéssel éltünk. Bejelentette egyben elnök azt is, hogy az épület délnyugati részén jelentékeny javítás vált szükségessé, amelyet vállalatba adtunk és el is készítettünk. Kéri, hogy az előjáróság annak költségeihez járuljon hozzá, minthogy az építőmester által benyújtott számlát az ellenőrző építész is jóváhagyta. Az előjáróság a számla kifizetéséhez hozzájárult.

A továbbiak során elnök bejelentette, hogy a második könyvnyomdász továbbképző tanfolyamot az ITOV égisze alatt 1944. február 7-én indítjuk meg.

Bejelentette elnök, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a szak-kultúra eredményes fejlesztéséért átirat kíséretében 200.— pengő jutalmat küldött ipartestületünknek. Ne az egészségügyességgel ezzel kapcsolatban mérlegelje — mondja a kamarai átirat, — hanem az a törekvés és erkölcsi elismerés, amellyel kamaránk a t. Ipartestület működését jutalmazni kívánja.

Jelentette elnök, hogy a testület Békéltető Bizottsága január 18-án dr. Szvoboda Endre iparhatósági biztos elnöklésével ülést tartott.

Végül jelentést tett az elnök a fűzősodrony kiutalása körül felmerült nehézségekről és kilátásba helyezte, hogy úgy az Anyaghivatalnál, mint a készítő gyáraknál megsürgetjük a fűzősodrony kiutalását, hogy tagjainkat legalább mérsekelten mennyiségben elláthassuk ezzel a nélkülözhetetlen cikkel.

Hollóssy János elnök bejelentette, hogy vitéz Bánó Lehel előjárósági tag ezen tisztségéről a nehéz közlekedési viszonyok következtében lemondott, amit az előjáróság sajnálattal tudomásul vett és egyben intézkedett, hogy a soron levő póttag behívassék.

Az előjáróság ezután egyhangúlag tudomásul vette, úgy a jegyzői, mint a pénztári jelentéseket. Ülés vége.

*

1944. február 4-én Hollóssy János elnöklésével tartott előjárósági ülés megnyitása után elnök üdvözölte Ráth Tivadar előjárósági tagot, aki ez alkalommal jelent meg először az ülésen. Ezután bejelentette, hogy az 1943. évről szóló zárszámadást, vagyon-mérleget, valamint az 1944. évi költségeloirányzatot az iroda valamennyi előjárósági tagnak megküldötte. Ehhez a magam részéről — mondotta elnök — csak annyit kívánok hozzáfűzni, hogy mindent elkövettünk az ipartestületi háztartás egyensúlyban tartására és — mint a vagyonmérlegből méltóztatnak látni, — a nagy drágaság következtében felfokozódott kiadásaink ellenére is vagyoni állagunk növekedett. Ez természetesen csak úgy sikerülhetett, hogy

A nyomdaipar háborús gondjai.

A Typographiában ezzel a címmel igen figyelemreméltó cikk jelent meg. Írója tárgyilagosan, a mai időkhez méltó komolysággal és főleg hozzáértéssel foglalkozik iparunk mai helyzetével. Örülünk neki, hogy a helyzetet a munkásság ebben a vonatkozásban is ilyen világosan látja és ilyen módon tárgyalja.

Néhány kiegészítő megjegyzést azonban hozzáfűznék a cikkhez. Igaz ugyanis, hogy a nyomdák általában jól vannak foglalkoztatva, konjunkturális kereseti lehetőségek a nyomdatulajdonosok számára nem igen lehetségesek. Mindenki tudja, hogy a mi szakmánkban az úgynevezett ismétlődő, vagy szerződéses munkák szolgáltatják minden nyomda alapját. Ezeknél csak a hatóságilag előírt felárakat számíthatjuk fel, ez pedig a jóval nagyobb drágulás folytán nem fedezi tényleges kiadásainkat. Ilyen munka főként a könyvek és lapok előállítása. Tagadhatatlan, hogy könyv- és lapkiadóinknak hatalmas konjunkturájuk van, de ebből az előállító nyomdáknak csak az a hasznuk van, — hogy több lévén a munka — nem kényeszerülnek a háború előtti majdnem öldöklő versenyre. Azonban folytonosan romló üzemeink felújítására már két okból nem gondolhatnak: először, mert új gépek alig készülnek, másodsor nem is tudnak annyit félretenni, hogy számbajöhető beruházást tudnának eszközölni. Betűket pedig egy éves határidőre lehet rendelni. Ez manapság oly hosszú idő, hogy nagyon is meggondolandó komolyabb megrendelés feladása. Maradandó tehát jobb vállalási lehetőségek az úgynevezett új munka. Ezekhez viszont a nyomdának kell adni a papírost.

Ennyit a konjunkturáról.

Elismerjük, hogy munkásaink munkáját a gyengébb pótananyagok megnehezítik, de gondoljanak arra, hogy ezeknek beszerzése, — ami a mi gondunk, — mennyi nehézséggel jár. Azt is tudjuk, hogy életkörülményeik rosszabbodtak, de a miénk sem lettek jobbak. Velük együtt mi is azon vagyunk, hogy átéljük a mai nehéz idöket és hisszük, hogy mindannyiunk öröme ez sikerülni is fog. Hiszen egymásra vagyunk utalva és eddig is jó és rossz idökbén mindig megtaláltuk a lehetőséget egymás megbecsülésének és munkálkodásunk minél harmonikusabb folytatásának. Ha vállvetve dolgozunk, biztosan elfogyni a szebb jövő. *Okos Viktor*

Az IPOK üdülőházainak igénybevételi sorrendje.

Az IPOK arról értesíti testületünket, hogy a hévízi üdülőház üzeme május 1-én kezdődik és szeptember 30-áig tart; a balatonfüredi üdülőház üzeme pedig egész éven át, megszakítás nélkül nyitva van. A hajdúszoboszlói üdülőházat egyelőre nem adhatják át rendeltetésének, minthogy a honvédelmi miniszter katonai Vöröskereszt üdülőház céljára vette igénybe. A borszéki üdülőház június 1-étől szeptember 30-áig van üzemben. Itt a beutaltaknak csak lakás és kiszolgálást nyújtanak, ételmezést nem, mert az üdülőház belső étkeztetésre nincs berendezve.

Aki az üdülők valamelyikét igénybe

óhajtja venni, az nyújtson be testületünkben kapható úrlapon kérvényt az IPOK elnökségéhez. Ilyen kérelmeket az ipartestület az IPOK figyelmeztetése értelmében csak szegényebb sorsú iparosok részére javasolhat. Azok, akik a jelenlegi világháborúban résztvettek, egyenlő feltételek mellett, előnyben részesülnek. A beutalás sorrendjére nézve testületünk érdeklődés esetén részletes felvilágosítást nyújt.

Az IPOK közbenjárására a budapesti Szt. Lukács-gyógyfürdő az iparosok és hozzátartozóik részére kedvezményes fürdőjegyeket bocsájt rendelkezésre. Ezek a jegyek testületünkben is kaphatók, még pedig gőz- és kádfürdő 1.60 P., iszapfürdő 1.90 P., iszapfürdő göngyöléssel 2.60 P. Az árakban a kiszolgálási díj is bennfoglaltatik.

Az ipartestületi Békéltető Bizottság határozatai.

1943. december 10. M. Gy. idő előtti felzabadoztatást kéri B. J. cégnél. A Bizottság a kérelmet nem tartotta teljesíthetőnek, figyelemmel azonban arra, hogy panaszlott tanmester a tanoncot az ipar teljes elsajátítására nem oktatta, másrészt a tanonccal szemben a köteles humánus bánásmódot nem gyakorolta, a tanszerződés felbontását mondja ki. A Békéltető Bizottság arra való tekintettel, hogy panaszlott tanmester tanonctartási jogát a szóbanlévő tanonccal szemben tanusított magatartására való tekintettel megvonatni kívánja, ezen határozatát hiteles másolatban elküldi az illetékes iparhatóságnak is.

1944. január 18. H. A. munkaadó panaszt emel T. J. szedő felmondás nélküli kilépése miatt. Panaszlott annak ellenére, hogy munkakönyvét H. A.-nál hagyta, vidéken munkát vállalt, s így a békéltető bizottsági tárgyaláson nem jelent meg. A Bizottság távollétében is letárgyalta az ügyet és ennek során megállapította, hogy jelen esetben szabályellenesen járt el az Ú. N. nyomda is, mert az 1884: XVII. t. c. 90. §-ába foglalt rendelkezés ellenére T. J. személyében olyan segédet fogadott fel, aki az előbbi munkaadóval kötött szerződésének törvényes megszűnését nem igazolta. T. J. munkakönyve korábbi munkaadójánál maradt, azt panaszos időközben az Ipartestületnél letétbe helyezte. Az Ipartestület ezt a munkakönyvet azzal a kéressel küldi meg a sz.-i ipartestületnek, hogy a Békéltető Bizottság ezen határozatáról egyrészt az Ú. N.-nyomdat, másrészt T. J. szedőt értesítse, utóbbit a munkakönyv kiadása és megfelelő kioktatása kapcsán. Egyidejűen a Békéltető Bizottság felkéri a sz.-i Ipartestület elnökségét, hogy az Ú. N. nyomdával szemben az előbbieken ismertett szabályellenes eljárás megtorlásaképpen az 1884: XVII. t.-c. 157. §-ának c) pontjában előírt büntető rendelkezés foganatosítására irányuló lépéseket tegye meg.

SZEDŐGÉPES

(Intertype vagy Linotype)

NYOMDAÜZEMET

Budapesten vagy környékén megvételre keresek. „Sürgös 508” jeligére kiadóba.

bevételeinket egykezettünk behajtani, ami örvendetes módon megfelelő eredménnyel is járt, másrészt azonban a kiadásokat is a legszigorúbb mérlegeléssel eszközöltük. E körülmények szerencsés találkozásából született meg kedvezőnek mondható zárszámadásunk és vagyonmérlegünk. Az előljárásság több felszólalás után az 1943. évi zárszámadást és vagyonmérleget, valamint az 1944. évi költség-előirányzatot az előterjesztés értelmében egyhangúlag elfogadta.

Elnök azután javaslatot tett, hogy az előljárásság terjesszen a közgyűlés elé olyan értelmű indítványt, amely az I., II. és III. tagdíj osztályba sorozott üzemek tagdíját mérsékelten felemelje, minthogy a két esztendővel ezelőtt foganatosított tagdíjemelésnél ezeknek a tagoknak ipartestületi tagdíját nem emelték. Javasolta továbbá, hogy ez az indítvány egészítettessék ki az alapszabályoknak oly értelmű megváltoztatásával, hogy a Segélyalap részesedése a befolyó tagdíjából és tagdíj hátralékokból az eddigi 25% helyett 10% legyen. Ez a változtatás megfelel úgy az ipartestület, mint a Segélyalap egyensúlyba tartásának.

Az előljárásság az elnök által előterjesztett indítványokat egyhangúlag elfogadta és annak a közgyűlés napirendjére való kitézését elrendelte. Ugyancsak egyhangúlag fogadta el az előljárásság az elnökség azon indítványát, hogy a nőgrádvérőcei üdülőházat terhelő bankkölcsön hátralévő részét teljes egészében egyenlítsse ki.

Az előljárássági ülés ezután megállapította az 1944. február 25-én tartandó XX. évi rendes közgyűlés napirendjét és elrendelte, hogy közgyűlési meghívók a tagoknak megfelelő időben szétküldessenek.

Végül bejelentette az elnök, hogy a számvizsgáló bizottság folyó évi január 31-én az Ipartestületben vizsgálatot tartott és felkérte Nedeczky Lászlót, a számvizsgáló bizottság elnökét, hogy a megtartott vizsgálatról az előljárásságnak számoljon be.

Nedeczky László bejelentette, hogy az ipartestület könyveit, feljegyzéseit tüzetesen átvizsgálták, különös tekintettel a nőgrádvérőcei üdülőház építkezését illetően és mindent a legnagyobb rendben találtak. Ugyancsak átvizsgálták a zárszámadást, vagyonmérleget és az 1944. évre szóló költség-előirányzatot is és azok ellen sincsen észrevételük.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta,

Megnyílt

a második nyomdász továbbképző tanfolyam. Február 17-én nyitotta meg Ferenczy Emil miniszteri tanácsos az ITOV képviselőjében a második nyomdász-továbbképző tanfolyamot testületünk helyiségében. Mindenekelőtt üdvözölte a nagyszámú megjelent hallgatókat és a tanfolyamon való pontos megjelenésre buzdította őket. Az iparügyi miniszter úr elismerését hozom — mondotta Ferenczy Emil, — amellyel a tanfolyam újabb megrendezését fogadta, aki nagy súlyt helyez arra, hogy éppen az ipartestületek, amelyeknek bizonyos tekintetben erkölcsi kötelessége a szakmai tudás fejlesztéséről gondoskodni, felismerjék ezen feladatukat. Hogy a sokszorosítók ipartestülete ezt önként vállalta, nemcsak elismerést érdemel, de példaadó is, mert hiszen az ipartestületeknek kell tudniok azokat a szükségleteket, amelyek a gyakorlati ipari életben felmerülnek és amelyeknek a fejlődés szempontjából is igen nagy jelentőségük van.

Dr. Móricz Miklós, ipartestületünk alelnöke, az előljárásság és az elnökség nevében köszöntötte a hallgatókat, majd megkezdte magasszínű előadását, melyet a hallgatók mindvégig feszült érdeklődéssel hallgattak.

A tanfolyam vezetősége több oldalról megnyilvánuló kívánságra elhatározta, hogy azon kartársak részére, akiknek elfoglaltsága nem teszi lehetővé a tanfolyam rendszeres látogatását, előzetes bejelentésre külön belépőjegyet bocsájt ki egy-egy előadás látogatására. Ehhez képest közöljük a legközelebbi előadások menetét: II. 14-én Kemény János dr.: könyvelés; II. 16-án Gyökhegyi János: a logaritmikus ismerete és használata; II. 18-án Kemény János dr.: könyvelés; II. 21-én: Zvierina Jenő dr.: adó és közteher; II. 21-én Gömböcz Lajos: kereskedelmi számtan; II. 23-án: Bródy László dr.: árszámítás (kalkuláció); II. 23-án Börzsöny Antal dr.: munkásbiztosítás; II. 26. Bródy László dr.: árszámítás (kalkuláció); II. 28-án Bródy László dr.: árszámítás (kalkuláció); II. 28. Gömböcz Lajos: kereskedelmi számtan. (A tanrend közlését jövő számunkban folytatjuk.) Az előadások hétfő, szerda, pénteken 4—7 óráig tartanak.

HOSTMANN-STEINBERG, CELLE

NYOMDAFESTÉK GYÁRAK

MAGYARORSZÁGI LERAKAT:

TECHNOCOLOR
GRAFIKAI SZAKÜZLET

REIMANN F. GY. WALTER
BUDAPEST, V., THURZÓ-KÖZ 6/a.

A L A P Í T V A 1 8 1 7.

TELEFON: 291-526.

Mit kerestünk ?

(Folytatás)

De a saját üzemenkre maradó munkákra eső összegnél sem szabad megállnunk, hanem ezt is részletezniük kell. Nem szabad ezektől a részletezésektől visszariadnunk; nem olyan nagy munka ez, mint amilyenek talán itt első olvasásra gondolni lehetne. Hiszen ezeket a részleteket mi az árszámításnál gondosan felsoroltuk s azoknak az összegéből alakult ki a végleges ár, itt tehát egyszerűen csak le kell másolnunk az árszámítás elemeit. De igenis nagyon fontos, hogy lássuk, a vállalt összegből mi esik a szedésre, mi a nyomásra; de nemcsak arra, hanem hogy mi az egyengetésre, gépmosásra, — színes munkáknál feltétlenül figyelembe veendő költségtétel és a feketéknél sem lenne szabad elfeledni, hogy hiszen a gépet legalább is minden este egészen megmossuk és reggel friss festékekkel indulunk; — nem nehéz feljegyeznünk a megfelelő rovatokba a belövés s ha van, akkor a bronzporozás és letörlés költségadatait sem. A legkisebb üzemnek is tudnia kell, hogy vajjon az az összeg, amit a szedési munkákra előirányzott, arányban van-e azzal a munkabérrel, amit a szedőnek kifizettünk. De ugyanígy érdemes azt is tisztán látnunk, hogy a gépterem mit keres, vagy keres-e egyáltalában. A gépmosások a segédmunkás fizetésének jelentékeny hányadát behozhatják és be is kell hozniuk. A belövés, kilövés, bronzporolás, vágás, valamint az adjusztálás a berakónők munkabérével ellensúlyozhatja, legalább is részben és ezzel megkönnyíti, tehermentesíti a nyomógépet. Ezek tehát nemcsak érdekességek reánk nézve, hanem ezeknek az adatoknak az ismerete olyan oldaláról fogja megmutatni saját üzemenket, amiről eddig bizony sokunknak sejtelve sem volt, — bármilyen gyakorlatban összeolvadnak az üzemi folyamatok; az ember azt nem tudja sem megfigyelni, sem mérni, sem fejében tartani, hogy az egyes munkamenetek termelékenysége milyen: ehhez már könyvelés kell!

A rendelési könyvből tehát azt a feladatot kell megoldanunk, hogy a vállalati összegnek munkanemek szerint való megoszlását megismerjük és meg tudjuk azt is, hogy munkáinknál milyen mértékben támaszkodunk szállítóinkra, milyen összegeket kell nekik a vállalati összegből kiszakitanunk. Ha ezeket az adatokat látjuk, akkor meg fogjuk érteni, mi a magyarázata annak, hogy egyes hónapokban növekedett a forgalmunk, de csökkent a hasznunk: mert a felhasznált papiros, más anyagok, könyvkötő, dobozos vagy más külső munkaforgalom nőtt meg nagy mértékben, ellenben saját üzemenkre eső munkahányad apadt! Már pedig keresni, — ismétlem, — mégis csak a saját munkánkkal kell és nem ezzel a szállításokkal, amelyek csak a rezsihordozás szempontjából hasznosak, de jáj annak a üzemnek, amelyben ezek szolgáltatják a fő hasznot.

Hadd engedjek meg itt annyi kitérőt, hogy vannak olyan esetek is, amelyekben ezek a külső munkák a szállításnak az oroszlánrészt teszik; gondoljunk például az üzleti könyvekre olyan üzemben, amelynek sem vonalzóintézete vagy készüléke, sem könyvkötészete nincs. Ilyenkor a könyvnyomdász tiszta kereskedővé alakul át, mert hiszen az a kevés benyomás, amit esetleg végez, igazán nem jelent komoly részesedést a szállításban. De vajjon közbömbös-e, hogy a könyvnyomdász ilyenkor milyen túlnagy felelősséget vállal mindazokért, akik majd neki fognak szállítani? Hány helyen lehet elrontani egy ilyen munkát és ezért mindenért ő felel! Vajjon nem kell-e ma kettőzött óvatosságot tanusítani ilyen esetekben és a kínálkozó közvetítői haszonért, — amit a könyvnyomdásznak fel kell számíttania — szabad-e vállalni az egész munka aránytalanul nagy kockázatát?

Mindenestre ha a főnök olyanformán nézi végig az egyes költségelemeket, ahogy itt tárgyaljuk, feltétlenül tisztán látja majd maga előtt a kockázatot és legalább is megteremtette magának az alkalmat arra, hogy még egyszer átgondolja: érdemes-e hát a vállalatba belemennie?

Nagyon jó, ha az így vezetett megrendelési könyvet *havonta összegezzük*. Igen jó tudnunk azt, hogy a beérkezett megrendelések jellege milyen volt a hó folyamán, mert ez majd a jövő hónapban a tapasztalt eltulodások kiegyenlítésére fog sarkalni bennünket. De egyúttal ez már a folyamatban levő munkák és a soronlevő munkák természetére is figyelmezteti a főnököt.

Ez azonban eddig még csak alapvetés, de nem felelét arra a kérdésre, amire pedig választani akarunk, hogy: *mit kerestünk?* Ehhez egy másik könyvre van szükségünk, ami tisztán csak segédkönyv és nem kell bélyegzettnek lennie, mert semmiféle külső ügyvitellel nincs kapcsolatban. Ebbe a könyvbe, amit *termelési könyvnek* nevezhetünk, ugyanezeket az adatokat jegyezzük be, *mindig a kiszámlázásakor a kiszámlázott munkákra nézve és a számlázás sorrendjében*. Ha a megrendelési könyvből azt láttuk, hogy a *felvett* munkák rendelési ára mint oszlik meg szállítóink között és közöttünk, akkor a termelési könyvből meg ugyanezt látjuk, de a *már elvett és szállított munkákra nézve*. A két könyv között nincs más különbség, mint a sorrend, és még legfeljebb az, hogy a termelési könyvben természetesen rövidebben jegyezzük be a munka természetére vonatkozó adatokat, mert ezeket a rendelési könyvből már úgyis ismerjük. De a termelési könyvben még egy nagyon fontos rendszert is alkalmazhatunk: azt, hogy a munkákat gépenként elkülönítve soroljuk fel, amelyeken végeztük a nyomásukat. Amint mondani szokás, a nyomdákban, — s különösen a merkantil jellegűekben, — a *sajtó* termel, a *gépterem* termel; a legtöbb munkát egy gépen végezzük el. Ha több gép dolgozott együtt egy munkán, akkor megosztjuk a feljegyzéseket is és mindent oda jegyezzük fel, ahova az tartozik. A főnök gyakran nem is sejt, milyen érdekes tanulságokra ad alkalmat az a nagyon egyszerű feljegyzés, amelyből minden hó végén megtudhatja, hogy gépeink munkával való ellátottsága és egyúttal ezeknek a gépeknek a termelékenysége milyen volt.

(Folytatjuk)

Hírek.

A vidéki nyomdaüzemek napról-napra fordulnak testületünkhöz fűzősodrony kiutalása végett. Költség- és időkimélés céljából ezúton is közöljük vidéki kartársainkkal, hogy fűzősodrony szükségletüket a készletek arányában a Magyarországi Grafikai- és Rokniparosok Főnökegyesülete (VI., Szegfűutca 5) utalja ki, ilyen irányú kérésükkel tehát oda forduljanak.

Közigazgatási bírósági döntések. Az adó-felhasználási bizottság a megidézett adózó távollétében csak akkor tarthatja meg a tárgyalást, ha arról igazolatlanul maradt el. Az adózó az idézés nem kapta meg, az idézés megtörténte vétív hiányában nem volt megállapítható, a tárgyalást tehát nem lett volna szabad megtartani. (10.205/1942.)

A pénztárkönyvnek olyképen való szabálytalan vezetése, hogy abba a bevételek nem azonnal és kronologikus sorrendben, a kiadások pedig szintén nem nyomban, hanem havonta összegyűjtve könyveltetnek el, már magában véve is elegendő okul szolgál arra, hogy az egész könyvvitel, minthogy az a pénztárkönyvön, mint a legfontosabb alapkönyvön épül fel, megbízhatatlannak és ennek folytán adóztatás céljára elfogadhatatlannak minősíthessék. (18.050/1942.)

Az értékkülönbséti tartalék csak abban az esetben vehető adómentes tartalékként tekintetbe, ha a vállalat azt üzleti könyveiben elkönyvelte és a mérlegben akár nyílt, akár rejtett tartalék alakjában tehermentésként beállította. (2173. sz. elvi jel. hat.)

A családtagok joga a társadalombiztosításban. A társadalombiztosítást szabályozó törvény intézkedései szerint a biztosítást ellátó intézetek a biztosítottak családtagjairól is kötelesek gondoskodni. A kötelezően biztosítottak száma az összes intézeteknél két millió. Az OTI-nál folytatott számlálás szerint egyegy biztosítottra 0,8 családtag jut. Az intézeteknek tehát 3,6 millió lélekről kell gondoskodni. A családtagok igényjoga különböző előfeltételektől függ. A biztosítottak nem ismerik az errevonakozó előírásokat, de munkaadók se igen tudnak ebben a kérdésben felvilágosítást adni. Tanácsaltnal állanak a családtagok igényjogaiknak a megállapítása tekintetében. A többi között ezeket a kérdéseket is ismerteti Gál Benő „Mit kell tudni a betegségbiztosításról” című műve mellett IV. füzet, amely az OTI és MABI új járuléka és segélytáblázaton kívül a katonai szolgálatot teljesítők jogait is magyarázza. Ajánlatos lenne, ha a vállalatok ezt a 80 filléres füzetet alkalmazottaik között szétosztanák. A füzet megrendelhető: VII., Thököly-út 17. alatt.

1 drb Wörner-féle, jó állapotban lévő,
többszint-nyomó
LILIPUTI GÉP
sürgősen eladó.

Megtekinthető:
Goldstücker-nyomda, Ó-utca 29.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Váradi Oláh László
Kiadja a Budapesti Sokszorosítók Ipartestülete. Budapest
Telefon: 114-907, 115-957

Tipográfiai Műintézet (E.: Mareth J.) Báthory-u. 18.

MAGYAR NYOMDÁSZ TÁRSASÁG

Hungarian Society of Printers

A kiadvány a Magyar Nyomdász Társaság által létrehozott

KÖNYVDIGITALIZÁLÁS

programja keretei között készült el.

Támogassa Ön is szakmai törekvéseinket,
tudjon meg többet Társaságunkról.

www.magarynyomdasz.hu/mnyt

Köszönjük támogatóinknak, tagjainknak,
akik hozzájárulásukkal, támogatásukkal
lehetővé tették a kiadvány
digitális formátumban
való megjelenését.

Őrizzük meg szakmai örökségünket!!